

Република Србија
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
2 Уж бр. 9/2023
03.12.2023. године
ул. Савска 17а
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Бојане Чогурић, председника већа, Маје Дабић и Јелене Станковић, чланова већа, са судијским помоћником Бојаном Галеб, као записничарем, одлучујући о жалби бирача ББ, из ..., улица ..., изјављена дана 02.12.2023. године у 09.40 часова, против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-87-4/23 од 29.11.2023. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 03.12.2023. године у 14.00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба бирача ББ, из ..., изјављена против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-87-4/23 од 29.11.2023. године, као **НЕОСНОВАНА**.

Образложење

Решењем Градске изборне комисије 02 бр. 013-87-4/23 од 29.11.2023. године, објављеним на веб-презентацији Републичке изборне комисије дана 29.11.2023. године у 18.08 часова, одбијен је као неоснован приговор бирача ББ, из ..., поднет против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-87/2023 од 25.11.2023. године, којим је проглашена изборна листа “СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулетић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић”, коју је за изборе расписане за 17. децембар 2023. године, поднела “НОВА СТРАНКА”, те је одређено да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Против наведеног решења, бирач ББ је дана 02.12.2023. године у 09.40 часова, изјавила жалбу овом суду, преко Градске изборне комисије, због непотпуно утврђеног чињеничног стања и неправилне примене закона. У жалби је навела да су њени лични подаци злоупотребљени, тако што су се без њене сагласности нашли у документацији коју је изборна листа “СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулетић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић”, поднела Градској изборној комисији (ГИК) и то у овереној изјави бирача која гласи на њено име и презиме (и друге личне податке),

као и у списку бирача који су наводно подржали наведену листу. Даље је навела да је на основу члана 25 ЗЛИ, установљена обавеза ГИК да се стара о законитом спровођењу локалних избора, што укључује и старање о томе да изјаве бирача које подржавају изборну листу, буду заиста дате од стране лица чији су лични подаци садржани у овереним изјавама. Истакла је да је доносећи побијано решење, ГИК поступила супротно одредбама ЗЛИ и ЗУП, које се у складу са чланом 8 став 2 ЗЛИ примењују по приговорима. То подразумева и начело истине из члана 10 ЗУП, према коме је орган дужан да правилно, истинито и потпуно утврди све чињенице и околности које су од значаја за законито и правилно поступање у управној, а у конкретном случају и у изборној ствари. Насупрот томе, у ожалбеном решењу нема никакве назнаке да је приликом утврђивања чињеничног стања ГИК употребила иједно доказно средство предвиђено у ЗУП, осим увида у документацију наведене изборне листе. Објаснила је и да се правна ваљаност изјаве не може тумачити искључиво у формалном смислу, како то чини ГИК, односно да су оне састављене (попуњене) и оверене на прописаном обрасцу ГИКО-3/23, тј. да ли садрже назив изборне листе, назив подносиоца изборне листе, личне податке о бирачу, његов својеручни потпис, потпис и печат овлашћеног оверитеља, датум и место овере и број под којим је овере заведена. Сматра да је основни елемент изјаве бирача - слободно изражена воља да подржи одређену изборну листу, али да она у конкретном случају не постоји. Додала је да је остало нејасно из којих разлога се ГИК није обратила у складу са чланом 10 став 6 у вези са чланом 25 став 1 тачка 1 ЗЛИ, општинској управи где је оверена писана изјава која гласи на њено име, а чију валидност је оспорила, ради провере информација да ли су у књизи овере те управе уписане овере изјава бирача о подршци спорним изборним листама, између осталог и њена наводна изјава, те уколико јесу, који је број тих изјава и под којим бројевима су уписане у књигама овере, као и да ли се у тим управама налазе примерци оверених изјава бирача датих наведеним изборним листама. Насупрот томе, у образложењу побијаног решења, ГИК не признаје никакав правни значај њеној тврдњи да је њена изјава о подршци изборној листи фалсификована, већ је упућује на покретање парничног и кривичног поступка. Навела је да Градска изборна комисија није потпуно утврдила чињенично стање, те је предложила да се одржи усмена расправа, ради утврђивања чињеничног стања, те да суд у складу са овлашћенима из члана 43 Закона о управном спору, својом одлуком мериторно реши изборни спор. Предложила је да Виши суд у Београду на основу члана 87 Закона о локалним изборима, поништи решење Градске изборне комисије 02 број 013-87-4/23 од 29. новембра 2023. године, усвоји приговор, те поништи решење Градске изборне комисије 02 број 013-87/2023 од 25.11.2023. године којим је проглашена изборна листа број 11. под називом "СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулетић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић" и одбије проглашење изборне листе "СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулетић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић" коју је за изборе за одборнике Скупштине града Београда расписане за 17. децембар 2023. године поднела Нова странка дана 25. новембра 2023. године.

Градска изборна комисија је дана 02.12.2023. године, у 16.20 часова, доставила Вишем суду у Београду жалбу бирача ББ, са списима предмета и одговором на жалбу, а у складу са чланом 28 Пословника градске изборне комисије ("Службени лист града Београда 86/23).

У одговору на жалбу 02 бр. 013-87-10/2023 од 02.12.2023. године Градске изборне комисије је наведено да Градска изборна комисија оспорава жалбене наводе у целости и сматра да је решење 02 бр. 013-87-4/23 од 29.11.2023. године законито, те да у свему остају при наводима из образложења ожалбеног решења. Такође је наведено да Градска изборна комисија нема овлашћења, нити могућности да утврђује веродостојност потписа, већ се потписи сматрају валидним уколико су оверени у складу са законом, као и да се утврђивање истинитости, односно неистинитости неке исправе може захтевати тужбом у парничном поступку, а да се постојање кривичног дела утврђује у кривичном поступку, те да то питање не може бити предмет разматрања и утврђивања у изборном поступку. Истакнуто је да Градска изборна комисија не може утврђивати да ли су лица заиста потписала изјаве и да је управо стога уведена овера од стране надлежних оверитеља, који су гарант истинитости оверене изјаве, из ког разлога се мора имати и поверење у веродостојност оверене јавне исправе и свако другачије тумачење би било супротно природи поступка кандидовања на изборима, те се свака оверена јавна исправа сматра веродостојном, док се у законом прописаном поступку не докаже супротно. У погледу жалбених навода да Градска изборна комисија није употребила ниједно доказно средство предвиђено у Закону о општем управном поступку, наведено је да Закон о локалним изборима прописује сходну, а не супсидијарну примену Закона о општем управном поступку, што значи да се исти у поступку по приговору примењује у мери и на начин који је примерен изборном поступку, узимајући ту у обзир и рокове за поступање, одлучивање и објављивање одлуке по приговорима. Указано је и да су чланом 76, 77 и 78 Закона о избору народних посланика прописани услови под којима се решењем може одбацили изборна листа, одбити проглашење изборне листе или наложити подносиоцу да отклони недостатке који не представљају основ за одбацивање или одбијање изборне листе, док у конкретном случају ниједан од ових правних основа у односу на проглашену изборну листу није постојао, већ су се, у складу са наведеним искључиво стекли услови за њено проглашење. На крају је истакнуто да би се цео изборни систем довео у питање, уколико би се прихватили наводи жалиоца, чиме би био учињен и озбиљан правни преседан, при чему поступањем Градске изборне комисије приликом проглашења предметне изборне листе нису била угрожена жалиочева права, односно подносиоцу жалбе није нанета никаква штета. Предложено је да суд одбије жалбу као неосновану, с обзиром на то да је решење Градске изборне комисије 02 Број: 013-87-4/23 од 29.11.2023. године у потпуности законито.

Одлучујући о поднетој жалби, на основу овлашћења из члана 86 Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, бр. 14/22) Виши суд у Београду је утврдио да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, па је након оцене навода жалбе, ожалбеног решења, одговора на жалбу и комплетних списа предмета ове изборне ствари нашао да жалба није основана.

Оспоравајући правилност и законитост побијаног решења, бирач ББ у жалби наводи да Градска изборна комисија није могла да прогласи изборну листу “СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулетић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић”, с обзиром на то да су њени лични подаци злоупотребљени, те да су се без њене сагласности нашли у документацији коју је наведена изборна листа поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на њено име и презиме, као и у списку бирача

који су наводно подржали предметну листу, а које наводе је истакла и у приговору који је изјавила на решење Градске изборне комисије 02 број: 013-87/2023 од 25.11.2023. године.

Међутим, према оцени Вишег суда у Београду, изнети жалбени наводи не доводе у питање правилност одлуке Градске изборне комисије, којом је као неоснован одбијен приговор бирача ББ, поднет против решења исте комисије о проглашењу изборне листе “СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулетић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић“, из следећих разлога:

Законом о избору народних посланика (“Службени гласник РС”, бр. 14/22), а на чију сходну примену упућује члан 8 став 1 Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, бр. 14/22), прописано да Републичка изборна комисија решењем проглашава благовремено поднету и уредну изборну листу уз коју је приложена сва законом прописана документација и која испуњава све законом прописане услове за проглашење (члан 75 став 1). Неблаговремено поднету изборну листу, неуредну изборну листу и изборну листу коју је поднело лице које по закону није овлашћено да предлаже кандидате за народне посланике Републичка изборна комисија одбацује решењем, док је ставом 2 прописано да се неуредном изборном листом сматра списак кандидата за народне посланике који није поднет на прописаном обрасцу или који не садржи назив изборне листе или назив подносиоца изборне листе или прописане податке о кандидатима за народне посланике (члан 76 став 1 Закона). Такође, прописано је да Републичка изборна комисија решењем одбија да прогласи изборну листу ако је за народног посланика предложено лице које нема изборно право, које је кандидат за народног посланика на раније проглашеној изборној листи, или које је носилац раније проглашене изборне листе, ако нису поштована законска правила о заступљености полова на изборној листи и ако назив подносиоца изборне листе и назив изборне листе нису одређени у складу са законом (члан 77).

Законом о локалним изборима (“Сл.гласник РС” бр. 14/2022) прописано је да се одредбе закона којим се уређује избор народних посланика сходно примењују и на локалне изборе у питањима која овим законом нису посебно уређена. Одредбе закона којим се уређује општи управни поступак сходно се примењују на одлучивање о приговору. Одредбе закона којим се уређује управни спор сходно се примењују на одлучивање о жалби на решење изборне комисије којим је одлучено о приговору и о жалби на одлуку скупштине јединице локалне самоуправе (члан 8).

Такође, Законом о локалним изборима прописано је да је за проглашење изборне листе потребно да је својим потписом подржи 3.000 бирача у јединици локалне самоуправе која на дан расписивања избора има више од 500.000 уписаних бирача (члан 43 став 1 тачка 7 Закона).

Према стању у списима предмета и разлозима образложења жалбом оспореног решења произилази да је у поступку разматрања изборне листе “СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулетић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић“, утврђено да је изборну листу поднео Владимир Ковачевић, лице овлашћено за подношење изборне листе, да изборна листа испуњава услове из члана 41

Закона о локалним изборима у погледу заступљености мање заступљеног пола на изборној листи, затим да је уз изборну листу приложена сва законом прописана, правноваљана документација, да је уз изборну листу достављена изјава о намери коришћења средстава из јавних избора за покриће трошкова изборне кампање, као и списак бирача који подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО – 4/23, у електронском облику у који је уписано 3.684 бирача, док је пребројавањем достављених изјава бирача да подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО – 3/23, утврђено да је достављено 3.684 изјава, од којих је за 68 утврђено да нису правноваљане, па су изузете, те да је из списка бирача из кога су изузети бирачи чије изјаве нису правноваљане, укупан број бирача 3.616, а након провере бирача у бирачком списку, укупан број прихваћених и необрађених бирача је 3.609, док је 7 бирача одбијено (из разлога јер је бирач подржао другу изборну листу, односно јер има пребивалиште на територији друге ЈЛС). Надаље, како је у складу са чланом 43 став 1 тачка 7 Закона о локалним изборима за проглашење изборне листе потребно 3.000 потписа бирача који подржавају изборну листу, Градска изборна комисија је узела у обзир само онај број писмених изјава који је био потребан за проглашење изборне листе, а након чега је нашла да су у конкретном случају испуњени законом прописани услови за проглашење изборне листе “СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулећић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић“, за изборе за одборнике Скупштине града Београда, расписане за 17. децембар 2023. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, а полазећи од цитираних законских одредби које ближе регулишу разлоге за одбачај изборне листе, односно разлоге за одбијање проглашења изборне листе, према оцени овог суда, а како је то правилно закључио и првостепени орган доносећи побито решење, наводи бирача ББ да је неко незаконито прибавио и употребио њене личне податке и навео их у изјави подршке предметној изборној листи, сами по себи, не представљају законски основ за одбачај, односно одбијање проглашења изборне листе, а уз коју листу је, како је то током поступка утврђено, достављен довољан број правноваљаних писмених изјава, оверених од стране за то надлежних органа, односно ималаца јавних овлашћења.

При томе, узимајући у обзир чињеницу да је у конкретном случају од стране Градске изборне комисије, са списка бирача који подржавају наведену изборну листу, прихваћено укупно 3.609 бирача, док је за проглашење изборне листе, потребно да исту својим потписом подржи 3.000 бирача, а да је у оквиру законом прописаног рока за подношење приговора, против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-87/2023 од 26.11.2023. године којим је проглашена изборна листа “СРБИЈА НА ЗАПАДУ-Зоран Вулећић-Немања Милошевић-ДА СЕ СТРУКА ПИТА-Владимир Ковачевић“, поднето четири приговора, између којих је и предметни приговор подносиоца жалбе ББ, а што је утврђено увидом у Регистар приговора Републичке изборне комисије, то према оцени суда, околност што четири од укупно прихваћених 3.609 бирача са списка, оспорава валидност датог потписа, не доводи у питање постојање довољног броја потписа за проглашење изборне листе у конкретном случају, односно наведено не представља недостатак изборне листе који је сметња за њено проглашење.

Самим тим, како се околности на које се у жалби указује, не могу подвести ни под један од таксативно прописаних разлога за одбачај, односно одбијање проглашења

изборне листе, па самим тим ни довести у питање правилност и законитост побијаног решења Градске изборне комисије, према оцени суда, бирач ББ, може искористити друге механизме правне заштите уколико сматра да су њени лични подаци злоупотребљени, а како је то уосталом правилно закључила и Градска изборна комисија, доносећи побијано решење.

Суд је одлуку у овој правној ствари решио без одржавања јавне расправе у смислу члана 33 став 2 Закона о управним споровима, имајући у виду да је суд на основу стања у списима предмета могао да цени законитост оспореног акта без одржавања јавне расправе.

Приликом доношења ове одлуке, суд је имао у виду и друге наводе који су изнети у жалби, али је с обзиром на изнете разлоге и заузето правно становиште суда, нашао да немају карактер одлучујућих околности за евентуално другачије пресуђење.

Имајући у виду напред наведено, суд је на основу члана 40 став 1 и 2 Закона о управним споровима (“Сл. гласник РС”, бр. 111/2009), који се сходно примењује на основу члана 8 Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, бр. 14/22), донео одлуку као у диспозитиву пресуде.

РЕШЕНО У ВИШЕМ СУДУ У БЕОГРАДУ
Дана 03.12.2023. године у 14.00 часова, 2 Уж. 9/23

Записничар
Бојана Галеб с.р.

Председник већа – судија
Бојана Чогурић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Обрадовић